

**ASOCIACE MALÝCH A STŘEDNÍCH
PODNIKŮ A ŽIVNOSTNÍKŮ ČR**

AMSP ČR

**Analýza středního
odborného vzdělávání se
zaměřením na
gastronomické obory
a
zaměstnanost
absolventů**

Zpracoval tým AMSP ČR

Duben 2025

Situace žáků/studentů středního a středního odborného vzdělání se zaměřením na gastronomické obory a jejich uplatnění na trhu práce

Zpracoval tým Asociace malých a středních podniků a živnostníků ČR

Duben 2025

Tato studie se zaměřuje na situaci ve vzdělávání mladých lidí pokud jde o střední, střední odborné a vyšší odborné školy obecně a se zaměřením na obory gastronomie. Statistiky většinou pracují se statistickou skupinou „65-Gastronomie, hotelnictví a cestovní ruch“. Statistická data ohledně vzdělávání podle oborů jsou založena na klasifikaci oborů Ministerstva školství a tělovýchovy ISCED F-2013. Tato klasifikace zahrnuje z hlediska statistiky společně obory gastronomie, hotelnictví a cestovního ruchu; samostatná statistika pouze k oboru gastronomie není k dispozici. V dalším textu je proto pro všechny tyto tři obory používán pojem „**gastronomie+**“.

Český školský systém středního, středního odborného a vyššího odborného vzdělávání zahrnuje v současné době cca 230 různých oborů, mnohé z nich jsou velmi úzce specializovány. Pro žáky/studenty je mnohdy velmi obtížné si z této nabídky vzdělávání vybrat; tato skutečnost se často odráží v tom, že řada žáků/studentů nedokončí střední vzdělání v původně zvoleném oboru, neboť si vybrali z velmi rozsáhlé nabídky pro ně „nevhodný“ obor. Z hlediska jejich uplatnění na trhu práce působí rovněž problém, že volba velmi úzce zaměřeného oboru studia ztěžuje uplatnění na pracovním trhu. Proto je v současné době diskutována reforma tohoto segmentu vzdělávání, zejména výraznějšího snížení počtu vzdělávaných oborů. Důležitým úhlem pohledu na reformu oborů je právě uplatnění absolventů na dynamicky se měnícím trhu práce.

Pro rozlišení jednotlivých typů středního a vyššího vzdělávání využívají statistiky následující třídění:

- H – střední vzdělání s výučním listem
- E - střední vzdělání s výučním listem žáků s nižším vzdělávacím potenciálem a speciálními vzdělávacími potřebami
- M – střední školy s (odbornou) maturitou (neprofesní vzdělávání)
- LO – střední odborné vzdělávání s maturitou a odborným výcvikem
- N – vyšší odborné vzdělání
- L5 – vyšší odborné vzdělání formou nástavbového studia.

Český vzdělávací systém v oblasti gastronomie zahrnuje několik forem středního odborného a vyššího odborného studia:

- Nižší střední vzdělání s výučním listem (VL) – „E“
 - o Stravovací a ubytovací služby
 - o Práce ve stravování
- Střední odborné vzdělání s VL (3 roky s možností získat v nástavbovém studiu maturitu) – „H“
 - o Kuchař/číšník,
- Úplné střední odborné vzdělání s maturitou (4 roky, bez odborného výcviku) – „M“
 - o Hotelnictví
 - o Cestovní ruch
- Úplné střední odborné vzdělání s maturitou (4 roky včetně odborného výcviku) – „L/O“
 - o Obor „Gastronomie“ - jde o střední profesní vzdělání s odborným výcvikem připravující absolventy na náročná dělnická povolání a nižší řídicí funkce poskytující možnost pokračovat ve studiu na VOŠ a VŠ,

- Nástavbové studium („L/S“) - úplné střední odborné vzdělání s VL a M v oboru „Gastronomie“ (navazující na učební obor „Kuchař/číšník), délka studia 2 roky,
- Vyšší odborné vzdělání („N“), navazuje na maturitní obory a trvá 3 (někdy 3,5) roky, absolventi mají titul diplomovaný specialista (DiS), má obory
 - o Gastronomie a hotelnictví
 - o Řízení hotelového provozu.

Úvod

Ve školním roce 2023/24 zahrnovalo střední vzdělání všech typů celkem 1 304 škol, z toho 955 veřejných škol, 304 soukromých škol a 45 církevních škol. Z celkového počtu žáků/studentů 474 758 absolvovalo studia ve veřejných školách 397 923 žáků/studentů, v soukromých školách 75 423 žáků/studentů a v církevních školách 11 412 žáků/studentů. Jedná se o nejvyšší počty žáků/studentů za poslední dekádu.

Z celkového počtu škol jich nejvíce nabízelo střední odborné vzdělání s maturitou (782), střední odborné vzdělání s výučním listem (503) a nástavbové studium (257).

Ve školním roce 2023/24 pokračoval trend z posledních let - meziroční nárůst počtu žáků vstupujících do 1. ročníků středních škol po základním vzdělání; jednalo celkem o 4 390 více nově přijatých žáků/studentů než v předchozím roce, což představovalo nárůst o 5,6 % (v předchozím roce byl nárůst o 9 130 žáků; 8,2 %).

Jedním z faktorů posledních let je zvýšený zájem o všeobecné středoškolské vzdělání (především v gymnáziích) a určitý pokles zájmu o střední odborné vzdělání. V důsledku toho je v některých regionech (zejména Praha, částečně Brno) nedostatek míst na gymnáziích a velké počty volných míst na středních odborných školách. Situaci ve středním odborném vzdělávání rovněž komplikuje velké množství oborů a malé počty žáků/studentů v jednotlivých oborech, což vyvolává problémy s financováním a vybavením (věcným i personálním) středních odborných škol.

Do školního roku 2023/24 nastoupilo do prvního ročníku středoškolského vzdělávání celkem 126 650 žáků a studentů, 88 214 z nich do škol ukončených maturitou.

Srovnání počtů nově nastupujících žáků/studentů v jednotlivých kategoriích středního vzdělávání do 1. ročníků – školní rok 2023/24

	Gymnázium	Lyceum	SOŠ s M	SOŠ s M/OV	SOŠ bez M	SOŠ s VL
Počty	25 645	5 306	49 437	7 826	1 056	37 380
Podíly %	20,25	4,19	39,03	6,18	0,83	29,51

Tabulka AMSP ČR, data NPI ČR

SOŠ – střední odborná škola; SOŠ s M – střední odborná škola s maturitní zkouškou;
 SOŠ s M/OV – střední odborná škola s maturitou a odborným výcvikem;
 SOŠ s VL – střední odborná škola s výučním listem;

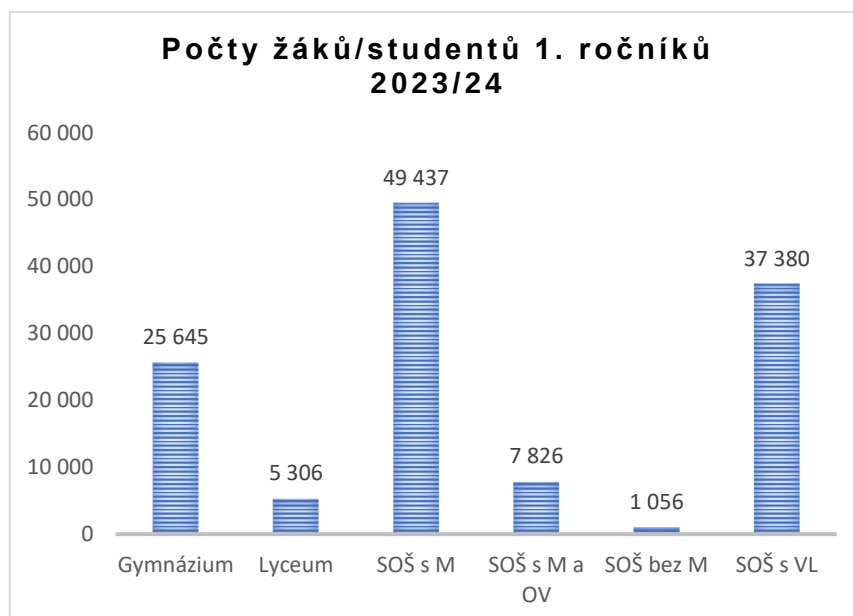
Počty a podíly žáků/studentů středního vzdělávání vstupujících do 1. ročníku školního roku 2023/24

Typ vzdělávání	Počet
Střední s výučním listem (H+E)	37 380
Střední s maturitní zkouškou a odborným výcvikem (LO)	7 826
Střední odborné s maturitou (M)	49 437
Střední s všeobecnou maturitou (lycea, gymnázia)	30 951

Tabulka AMSP ČR, data NPI ČR

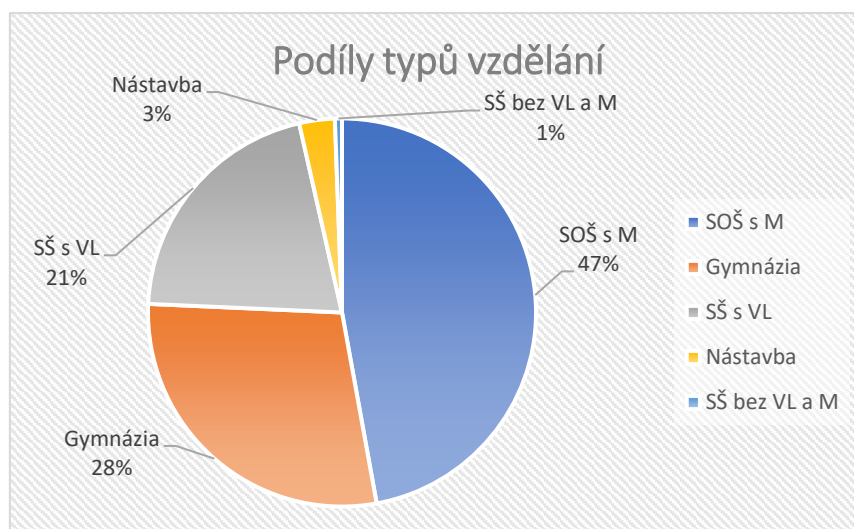
Typ vzdělávání	Podíl %
Střední s výučním listem (H+E)	29,51
Střední s maturitní zkouškou a odborným výcvikem (LO)	6,18
Střední odborné s maturitou (M)	39,03
Střední s všeobecnou maturitou (lycea, gymnázia)	24,44

Tabulka AMSP ČR, data NPI ČR

Graf AMSP ČR, data NPI ČR

Pokud jde o celkové počty žáků/studentů ve školním roce 2023/2024 představovali největší podíl ti, kteří studovali střední odborné školy s maturitou – 47,1 % (228 524 studentů, z toho dívky 51,8 %), dále studující středních škol s všeobecnou maturitou (gymnázia) – 28,6 % (138 483, dívky 56,3 %), střední vzdělání s výučním listem – 20,7 % (100 576, dívky 35,5 %), nástavbové studium – 3 % (14 344, dívky 44,8 %) a střední školy bez maturity a výučního listu – 0,6 % (2 841, dívky 43,8 %).

Graf AMSP ČR, data ČSÚ/MŠMT ČR

Největší počty žáků středního vzdělání s výučním listem byly ve školním roce 2023/2024 v oborech strojírenství a strojírenská výroba 18 730, na druhém místě byly obory **gastronomie+** - 14 323 žáků a dále obory elektrotechniky, telekomunikační a výpočetní techniky - 12 600 žáků.

Počty studentů oborů **gastronomie+** ve středních odborných školách s maturitou jsou ve srovnání s ostatními obory cca uprostřed pomyslné tabulky na sedmém místě. Nejvíce studentů bylo v oboru ekonomika a administrativa (35 000), obecná odborná příprava a informatika (po 19 000), zdravotnictví (17 400); ve srovnání s nimi byl počet studentů v oborech **gastronomie+** mírně nižší (15 300).

V nástavbovém studiu bylo v uvedeném školním roce naprosto dominantní vzdělání v podnikání (v oborech a odvětvích - 10 221 studentů), dále strojírenství a strojírenská výroba (969), elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika (749) a obory **gastronomie+** (399).

V poslední dekádě se pohybovaly počty žáků v učebních oborech s výučním listem (kategorie H a E) okolo 30 000 ročně s tím, že ve školním roce 2021/22 a 2022/2023 došlo k mírnému zvýšení počtů žáků na 35 000, resp. 37 380. Podíl žáků těchto typů vzdělání na celkovém počtu činil v tomto období cca 30 %.

Ve středním odborném vzdělání s maturitou (kategorie M) došlo v poslední dekádě k výraznějšímu růstu počtu studentů – z 36 000 v roce 2013 na 44 400 v roce 2021, v roce 2022 dále na 47 040 a v roce 2023 až 49 437. Stoupající počet studentů měl svůj odraz i v rostoucím podílu z 35 % ke 40 %.

Situace ve středním odborném vzdělání s maturitou a odborným výcvikem pokud jde o počty studentů a jejich podíl se v této dekádě prakticky nezměnila okolo 6 000 s podílem 6 %.

Počet studentů gymnázií se v poslední době mírně zvýšil z 22 175 v roce 2013 na 25 645 v roce 2023, podíl se však nepatrně snížil na 20,25 %.

Počet studentů specifického středního vzdělání s maturitou (lycea) se v poslední dekádě mírně zvýšil na 5 306 s podílem 4,19 % ve školním roce 2023/24.

V nástavbovém a vyšším odborném vzdělání se vývoj v průběhu poslední dekády výrazně měnil. V nástavbovém studiu poklesly počty z 7 036 v roce 2013 na 4 666 v roce 2019 se zvýšením cca 5 491 v roce 2023. Ve vyšším odborném vzdělání byl vývoj ještě výraznější – z 8 548 v roce 2013 na 4 972 v roce 2019 a s růstem na cca 5 937 v roce 2023. Specifickým rysem nástavbového studia, které navazuje na

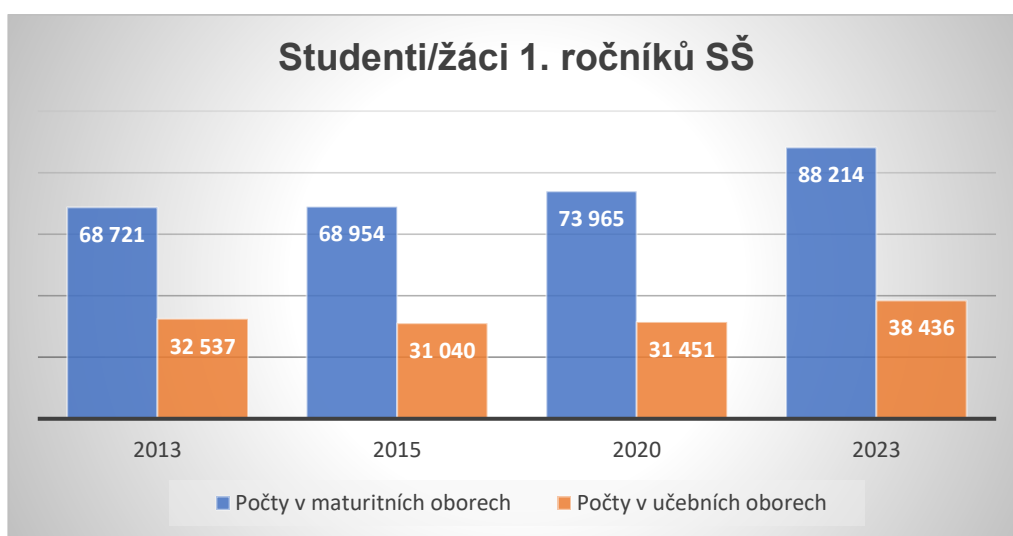
učební poměr, je nepříznivý fakt vysokého podílu studentů, kteří studia nedokončí – téměř dvě třetiny z důvodů přerušení studia či neúspěchu u maturitní zkoušky.

Z celkového srovnání počtů žáků/studentů a jejich podílů dvou základních skupin středoškolského vzdělání (maturitní/učební obory) vyplývá jasná, cca dvoutřetinová, převaha maturitních studijních oborů. Vzájemný poměr obou skupin vzdělávání se však v poslední dekádě téměř neměnil.

Srovnání počtů studentů/žáků vstupujících do 1. ročníku všech SŠ

Rok	Počty v maturitních oborech	Počty v učebních oborech
2013	68 721	32 537
2015	68 954	31 040
2020	73 965	31 451
2023	88 214	38 436

Tabulka AMSP ČR, data NPI ČR

Graf AMSP ČR, podklady NPI ČR

Srovnání podílů studentů/žáků vstupujících do 1. ročníku všech SŠ

Rok	Podíl v maturitních oborech	Podíl v učebních oborech
2013	67,87	32,13
2015	68,96	31,04
2020	70,60	29,40
2023	69,65	30,35

Tabulka AMSP ČR, data NPI ČR

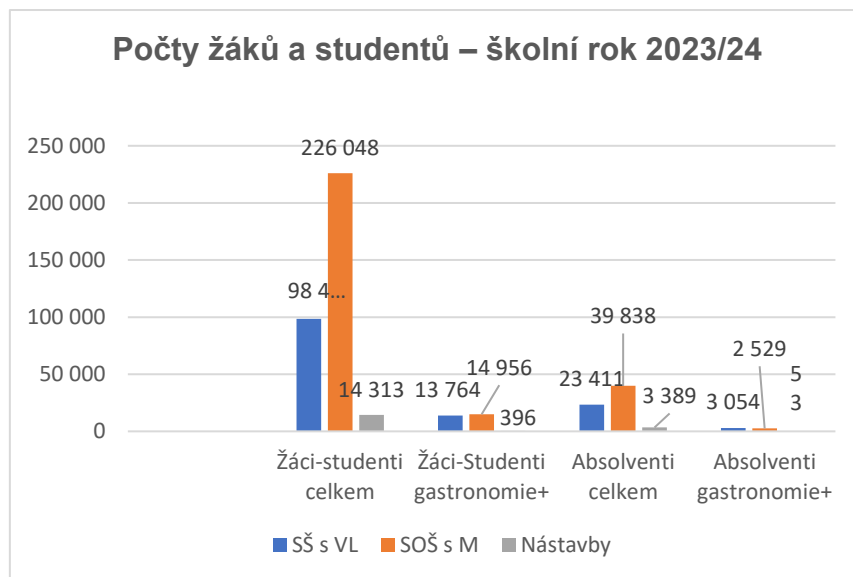
Celkové počty žáků a studentů ve školním roce 2023/2024

Ve školním roce 2023/24 studovalo v českých odborných středních školách celkem 341 648 žáků a studentů a z těchto počtů bylo 58 232 žáků a studentů v oborech **gastronomie+**. Ve statistice absolventů těchto škol v dubnu 2024 (za školní rok 2022/23) jich bylo celkem 67 333, s tím že 11 332 absolventů bylo v oborech gastronomie+. Žáci a studenti oborů gastronomie+ představovali 17 % celkového počtu a absolventi 16,8 % všech absolventů odborných středních škol.

Srovnání počtů žáků a studentů – školní rok 2023/24

	SŠ bez VL a M	SŠ s VL	SOŠ s M	Nástavby
Žáci-studenti celkem	2 832	98 455	226 048	14 313
Žáci-Studenti gastronomie+	-	13 764	14 956	396
Absolventi celkem	695	23 411	39 838	3 389
Absolventi gastronomie+	-	3 054	2 529	53

Tabulka AMSP ČR, data ČSÚ

Regionální struktura středoškolského vzdělávání

Regionální pohled na středoškolské vzdělávání ukazuje značné rozdíly v počtech studujících střední odborné školy ukončené maturitní zkouškou a střední školy ukončené výučním listem. Rozdíly jsou samozřejmě dané počtem obyvatel v jednotlivých krajích, ale rovněž strukturou středních škol a možnostmi studia v sousedních krajích (týká se zejména vazby Středočeského kraje a Prahy). Ve všech kategoriích středoškolského vzdělání je na prvním místě v počtech studentů a žáků Středočeský kraj, na druhé místě Moravskoslezský kraj, na třetím místě Jihomoravský kraj a na čtvrtém místě Ústecký kraj. Praha je až na dalším místě s výrazným rozdílem mezi počty žáků/studentů středních odborných škol s maturitní zkouškou a středních škol s výučním listem. Obdobný obraz poskytují rovněž data počtů absolventů uvedených středních škol.

Počty žáků/studentů školního roku 2023/2024 v regionech

	SŠ bez VL a M	SŠ s VL	SOŠ s M	Nástavby
CELKEM ČR	2 832	98 455	226 048	14 313
Praha	233	5 945	22 616	1 026
Středočeský	489	13 518	33 245	2 181
Jihočeský	98	6 536	13 550	1 096
Plzeňský	103	5 648	12 901	895
Karlovarský	97	3 275	5 741	283
Ústecký	281	9 159	17 343	1 052
Liberecký	100	4 972	9 954	636
Královéhradecký	192	5 858	11 956	603

Pardubický	141	5 381	11 936	612
Vysočina	162	5 325	11 100	807
Jihomoravský	215	10 190	24 217	1 397
Olomoucký	240	6 427	13 582	1 027
Zlínský	178	5 006	12 264	881
Moravskoslezský	303	11 215	25 552	1 817

Tabulka AMSP ČR, data ČSÚ

Počty absoventů školního roku 2022/23 v regionech

	SŠ bez VL a M	SŠ s VL	SOŠ s M	Nástavba
CELKEM ČR	695	23 411	39 838	3 389
Praha	48	1 391	3 732	247
Středočeský	105	3 200	5 786	539
Jihočeský	26	1 644	2 620	256
Plzeňský	26	1 298	2 198	201
Karlovarský	5	642	982	61
Ústecký	67	2 057	2 941	253
Liberecký	41	1 091	1 673	132
Královéhradecký	68	1 355	2 119	145
Pardubický	48	1 230	1 999	161
Vysočina	51	1 410	2 023	208
Jihomoravský	79	2 704	4 497	332
Olomoucký	47	1 556	2 433	256
Zlínský	29	1 277	2 327	208
Moravskoslezský	62	2 556	4 609	390

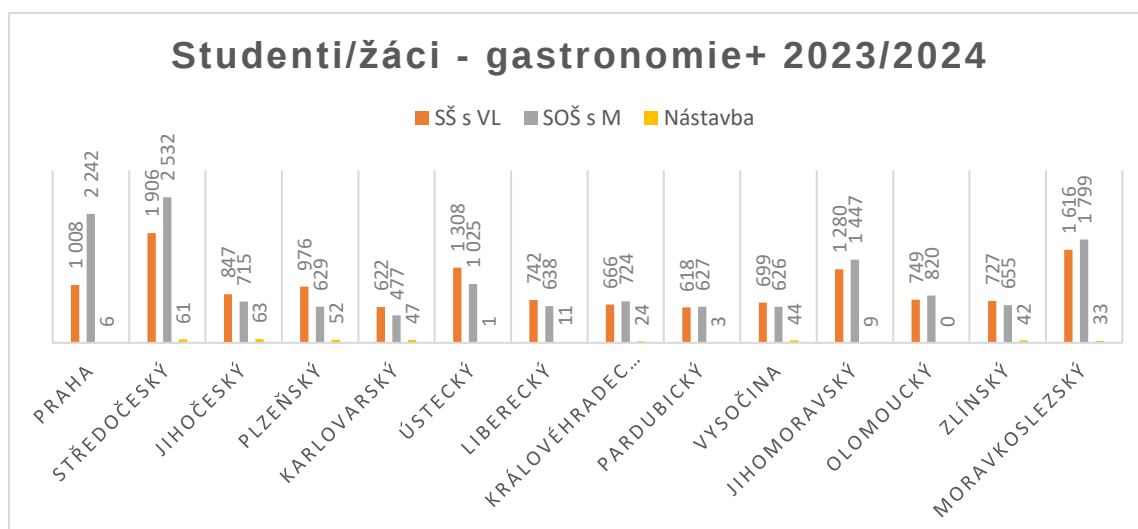
Tabulka AMSP ČR, data ČSÚ

Specifický pohled na regionální středoškolské odborné vzdělávání v oborech **gastronomie+** je přibližně stejný jako celkový pohled na studenty a žáky – pořadí krajů co do počtu žáků a studentů se výrazněji neliší.

Počty žáků a studentů oborů gastronomie+ ve školním roce 2023/24

	Celkem	SŠ s VL	SOŠ s M	Nástavba
CELKEM ČR	29 116	13 764	14 956	396
Praha	3 256	1 008	2 242	6
Středočeský	4 499	1 906	2 532	61
Jihočeský	1 625	847	715	63
Plzeňský	1 657	976	629	52
Karlovarský	1 146	622	477	47
Ústecký	2 334	1 308	1 025	1
Liberecký	1 391	742	638	11
Královéhradecký	1 414	666	724	24
Pardubický	1 248	618	627	3
Vysočina	1 369	699	626	44
Jihomoravský	2 736	1 280	1 447	9
Olomoucký	1 569	749	820	-
Zlínský	1 424	727	655	42
Moravskoslezský	3 448	1 616	1 799	33

Tabulka AMSP ČR, data ČSÚ

Graf AMSP ČR, data ČSÚ

Absolventi oborů gastronomie+ ve školním roce 2022/23

	Celkem	SŠ s VL	SOŠ s M	Nástavba
CELKEM ČR	5 666	3 054	2 529	83
Praha	529	208	318	3
Středočeský	861	420	424	17
Jihočeský	441	245	190	6
Plzeňský	271	177	91	3
Karlovarský	238	139	93	6
Ústecký	450	297	160	3
Liberecký	253	145	104	4
Královéhradecký	238	121	113	4
Pardubický	269	145	123	1
Vysočina	270	153	99	18
Jihomoravský	572	314	256	2
Olomoucký	317	174	143	-
Zlínský	315	393	112	10
Moravskoslezský	642	333	303	6

Tabulka AMSP ČR, data ČSÚ

Vývoj oborové struktury žáků a studentů středního vzdělávání dle jednotlivých typů středního vzdělání (nově přijatí k 30.9.)

V posledních letech (2018-2023) došlo ve všech typech středního a vyššího vzdělávání k mírnému nárůstu počtu žáků a studentů. To se týkalo rovněž oborů **gastronomie+**. Obory gastronomie+ mají z hlediska počtu žáků relativně silnou pozici v případě učebních oborů (druhé místo s podílem 15,8 %). V ostatních typech vzdělání už je podíl těchto oborů pod 10 resp. pod 5 %.

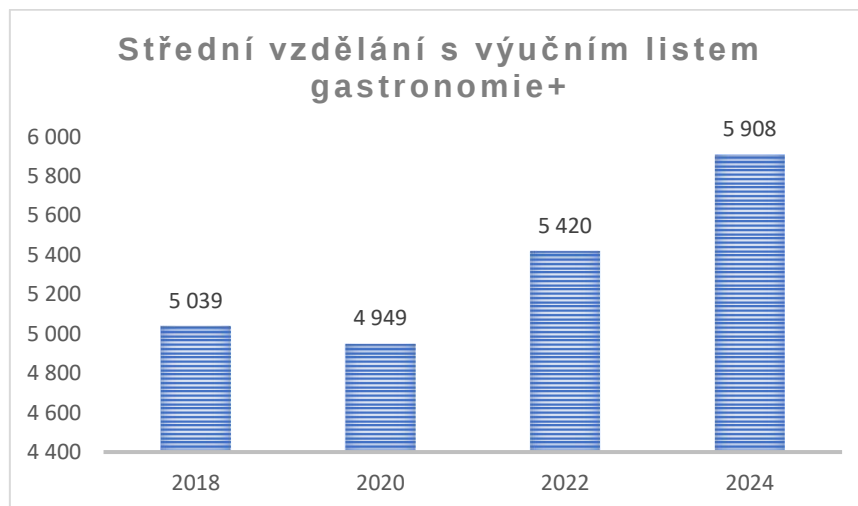
Níže uvedené tabulky uvádějí srovnání počtů a podílů žáků/studentů přijatých ke studiu k 30.9. roku v jednotlivých typech středního vzdělání a v hlavních oborech.

Celkové počty žáků v **učebních oborech s VL (E+H)** v posledních letech mírně rostly s podílem okolo 30 % na všech typech středního vzdělání. V roce 2019 to bylo 29 438 žáků a v roce 2023 celkem 37 380 žáků. Počty žáků v oborech **gastronomie+** patřily mezi nejvyšší ve srovnání s ostatními obory – druhý nejvyšší počet po oboru strojírenství (viz níže v tabulce).

Střední vzdělání s výučním listem (E+H)

Obor	2018		2020		2022		2023	
	Počet	Podíl %	Počet	Podíl %	Počet	Podíl %	Počet	Podíl %
Celkem	29 428		30 507		35 155		37 380	
Strojírenství	6 207	21,1	5 608	18,4	6 421	18,3	6 824	18,3
Gastronomie +	5 039	17,1	4 949	16,2	5 420	15,4	5 908	15,8
Zemědělství	3 000	10,2	3 146	10,3	3 913	11,1	4 152	11,1
Elektrotechnika Telekomunikace	2 635	9,0	3 233	10,6	3 749	10,7	3 984	10,7

Tabulka AMSP ČR, data NPI

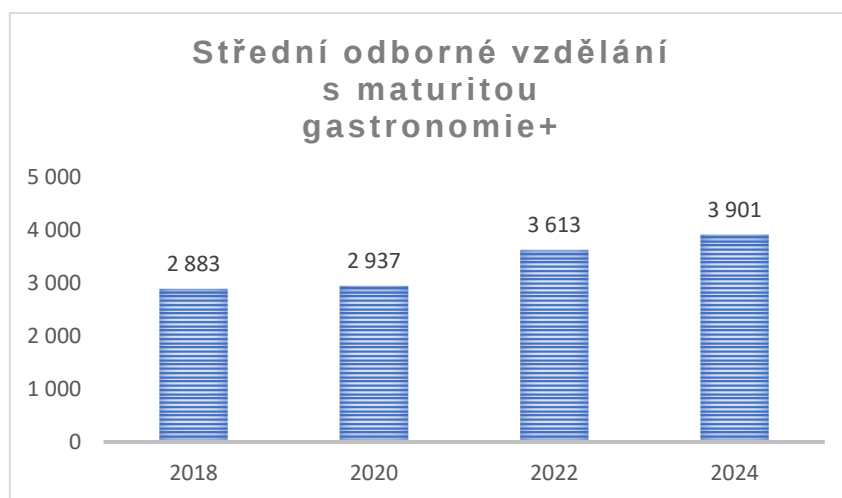
Graf AMSP ČR, data ČSÚ

Celkové počty žáků středního odborného **vzdělávání s maturitou (M)** včetně lyceí v letech 2018 – 2023 rovněž mírně rostly z 41 550 na 54 743. Studenti oborů **gastronomie+** jsou ve srovnání s ostatními obory na 6. místě co do jejich počtu. Mezi léty 2018-2023 se počty studentů gastronomie+ oborů výrazněji zvýšily z 2 883 na 3 901.

Střední odborné vzdělání s maturitou (M)

Obor	2018		2020		2022		2023	
	Počet	Podíl %	Počet	Podíl %	Počet	Podíl %	Počet	Podíl %
Celkem	41 550							
Ekonomika Administrativa	6 774	16,3	7 315	16,3	8 832	17,0	9 568	17,5
Informatika	3 950	9,5	4 363	9,7	5 097	9,8	5 178	9,5
Obecně odbor. příprava	3 847	9,3	4 321	9,6	4 971	9,6	5 306	9,7
Zdravotnictví	3 636	8,8	4 069	9,1	4 471	8,6	4 557	8,3
Právní a veřejné činnosti	3 037	8,8	3 314	9,1				
Gastronomie +	2 883	6,9	2 937	6,5	3 613	6,9	3 901	7,1

Tabulka A MSP ČR, data NPI ČR

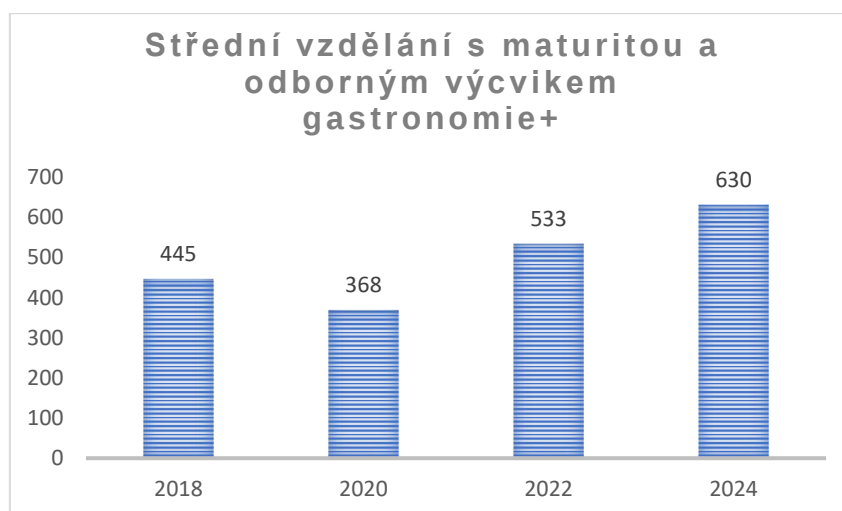
Graf AMSP ČR, data NPI ČR

Počty studentů ve středním odborném vzdělávání **s maturitou a odborným výcvikem (LO)** se rovněž v tomto období zvýšily z 5 916 na 7 826. Obory **gastronomie+** jsou v tomto typu středního odborného vzdělávání na 5. místě ve srovnání s ostatními obory.

Střední vzdělání s maturitou a odborným výcvikem (LO)

Obor	2018		2020		2022		2023	
	Počet	Podíl %	Počet	Podíl %	Počet	Podíl %	Počet	Podíl %
Celkem	5 916		5 798		7 211		7 826	
Strojírenství	1 607	27,2	1 155	19,9	1 381	19,2	1 547	19,8
Elektrotechnika Telekomunikace	1 228	20,8	1 310	22,6	1 655	23,0	1 783	22,8
Speciální interdisciplíny	885	15,0	1 098	18,8	1 272	17,6	1 338	17,1
Osobní/prováděcí služby.	746	12,6	794	13,7	1 061	14,7	1 145	14,6
Gastronomie +	445	7,5	368	6,3	533	7,4	630	8,1

Tabulka AMSP ČR, data NPI ČR

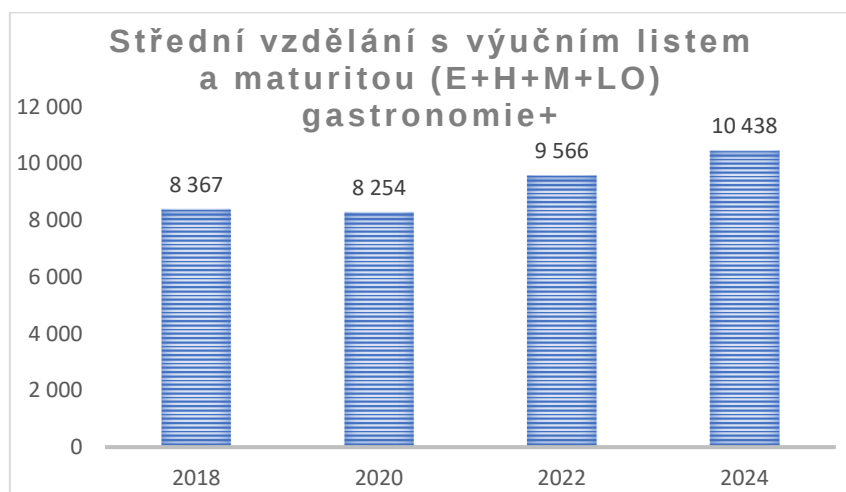
Graf AMSP ČR, data NPI ČR

V souhrnné statistice středního odborného vzdělání **s výučním listem a maturitou** jsou v posledních letech obory **gastronomie+** pokud jde o počty žáků a studentů na druhém místě za většinou nejsilnějším oborem strojírenství a strojírenská výroba.

Střední vzdělání s výučním listem a maturitou (E+H+M+LO)

Obor	2018		2020		2022		2023	
	Počet	Podíl %	Počet	Podíl %	Počet	Podíl %	Počet	Podíl %
Celkem	76 894		81 152		94 377		99 949	
Strojírenství	10 266	13,4	8 995	11,1	10 267	10,9	11 072	11,1
Gastronomie +	8 367	10,9	8 254	10,2	9 566	10,1	10 438	10,4
Ekonomika administrativa	6 774	8,8	7 315	9,0	8 832	9,4	9 568	9,6
Elektrotechnika telekomunikace	6 363	8,3	7 152	8,8	8 378	8,9	8 871	8,9

Tabulka AMSP ČR, data NPI ČR

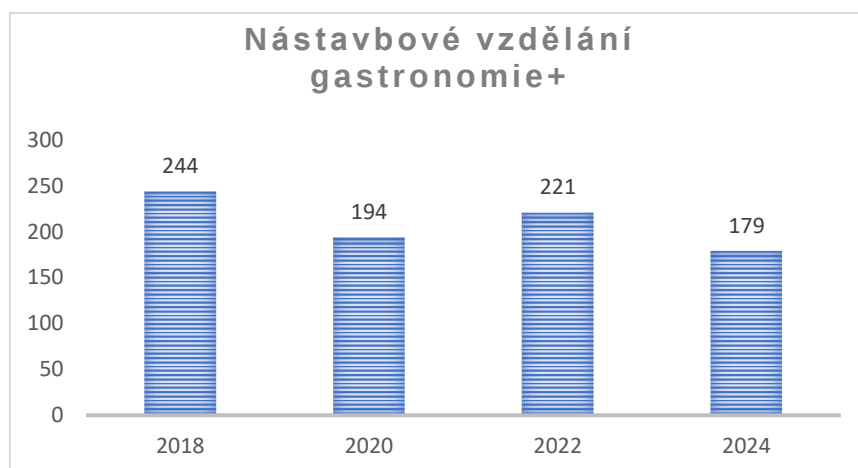
Graf AMSP ČR, data NPI ČR

V **nástavbovém** studiu jasně dominuje počet žáků v oborech podnikání v odvětvích a oborech s téměř 70% podílem. Obory **gastronomie+** nemají ani 5% podíl na počtu studentů všech oborů.

Nástavbové vzdělání (L5)

Obor	2018		2020		2022		2023	
	Počet	Podíl %	Počet	Podíl %	Počet	Podíl %	Počet	Podíl %
Celkem	4 857		4 990		5 461		5 491	
Podnikání v obchodě	3 144	64,5	3 284	65,8	3 567	65,3	3 672	66,9
Strojírenství	511	10,5	485	9,7	468	8,6	444	8,1
Elektrotechnika telekomunikace	279	5,7	311	6,2	352	6,4	349	6,4
Gastronomie +	244	5,0	194	3,9	221	4,0	179	3,3

Tabulka AMSP ČR, data NPI ČR

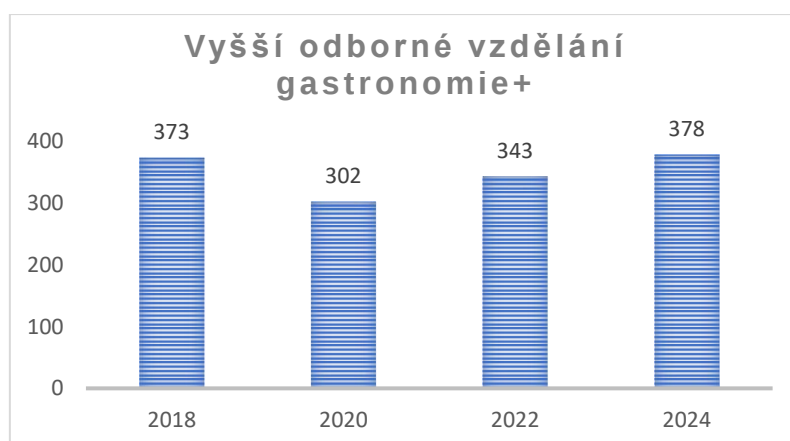
Graf AMSP ČR, data NPI

Obory **gastronomie+** mají rovněž velmi nízký podíl počtu studentů ve vyšším odborném vzdělání (5,7 %).

Vyšší odborné vzdělání (N)

Obor	2018		2020		2022		2023	
	Počet	Podíl %	Počet	Podíl %	Počet	Podíl %	Počet	Podíl %
Celkem	5 368		5 751		6 486		6 592	
Zdravotnictví	1 274	23,7	1 396	24,3	1 647	25,4	1 658	25,2
Umění i užité	1 051	19,6	1 151	20,0	1 214	18,7	1 350	20,5
Pedagog	936	17,4	1 131	19,7	1 461	22,5	1 279	19,4
Gastronomie +	373	6,9	302	5,3	343	5,3	378	5,7

Tabulka AMSP ČR, data NPI ČR

Graf AMSP ČR, data NPI

Přechod studentů SOŠ oborů gastronomie+ na VŠ

Pro podnikatelskou praxi v oborech gastronomie+ je rovněž velmi důležitou otázkou, jak jsou absolventi maturitního a vyššího odborného vzdělávání úspěšní v pokračování studia na vysokých školách.

V roce 2024 absolvovalo střední vzdělání s maturitou (kategorie M) celkem 2 172 studentů, což je 5,7 % všech studentů tohoto typu vzdělání. Ke studiu na vysokých školách se přihlásilo 61,4 % z nich. Při přijímacích řízeních bylo úspěšných 1 018 absolventů což představuje 46,9 % maturantů v této skupině vzdělání. Nejvíce přihlášených maturantů oboru **gastronomie+** bylo na vysokoškolské obory managementu a správy a učitelské obory se speciálními předměty.

Pokud jde střední vzdělání s maturitou a odborným výcvikem a vyšší odborné vzdělání (kategorie LO), absolvovalo je v roce 2024 celkem 379 studentů, což bylo 4,8 % všech absolventů této kategorie vzdělání. Ke studiu na vysokých školách se přihlásilo 51,2 % z nich. Při přijímacích řízeních bylo úspěšných 132 absolventů což představuje 34,8 % maturantů v této skupině. Nejvíce přihlášených absolventů oboru gastronomie + bylo na vysokoškolské obory managementu a správy, učitelské obory se speciálními předměty a výroba a zpracování potravin.

Nezaměstnanost absolventů středoškolského vzdělání

Nejvhodnější z hlediska sledování nezaměstnanosti absolventů škol je sledování dat „čerstvých absolventů“, tj. absolventů SŠ příslušného roku. Z hlediska sledování a monitorování nezaměstnanosti absolventů jsou dubnové hodnoty více relevantní z toho důvodu, že se zde tolik neprojevuje vliv cyklů školního roku. Do dubna jsou však absolventi minulého školního roku schopni na trhu práce nalézt pracovní uplatnění a část z nich je tak trhem práce „přirozeně“ absorbována. Data míry nezaměstnanosti absolventů roku 2024 se týkají absolventů, kteří skončili svá studia v roce 2023.

Hodnota míry nezaměstnanosti „čerstvých“ absolventů vyjadřuje, kolik procent absolventů dané kategorie vzdělání, příp. skupiny oborů, zůstalo k 30. 4. následujícího roku po absolvování školy bez zaměstnání.

Podíl nezaměstnaných absolventů středních škol a mladistvých na celkovém počtu nezaměstnaných činil v roce 2024 v rámci celé ČR 5,2 %. Nejnižší podíl nezaměstnaných absolventů se nacházel v Praze (3,1 %) a nejvyšší v Pardubickém kraji (6,2 %).

Vývoj míry nezaměstnanosti absolventů středního vzdělávání (k 30.4. daného roku)

	2018	2020	2022	2024
Střední s VL (E,H)	5	6,5	7	8,6
Střední s M a odb. výcvikem (LO)	4,6	6,1	5,2	5,7
Střední odborné s M (M)	3,7	4,7	4,4	4,9
Nástavbové (L/5)	5,3	7,2	6,3	6,9
Střední gymnaziální (K)	1,5	1,6	1,6	1,7
Vyšší odborné (N)	1,8	3,4	1,8	2,2

Tabulka AMSP ČR, data NPI ČR

Míra nezaměstnanosti absolventů středního vzdělání s výučním listem kategorie E (nižší vzdělávací nároky než VL v kategorii H) byla se 17,1% dlouhodobě nejvyšší, protože jejich uplatnění na pracovním trhu je nejobtížnější – mají relativně nízké vzdělání neumožňující uplatnit se v náročnějších pracích, s tím jde často též menší zájem těchto žáků o pracovní uplatnění vůbec. Nižší míra nezaměstnanosti středního vzdělání s maturitní zkouškou a zejména gymnaziálního vzdělání je dána

skutečností, že jejich absolventi často (kategorie M) a většinou (kategorie K) pokračují ve studiu ve sféře terciálního vzdělávání vysokých škol.

Z pohledu různých profesí jsou nejnižší hodnoty míry nezaměstnanosti tradičně ve zdravotnických oborech, které vykazují velmi nízkou míru nezaměstnanosti trvale. Velmi nízké míry nezaměstnanosti statistika registruje též ve skupinách Pedagogika, učitelství a sociální péče; to potvrzuje dobrou uplatnitelnost absolventů v pedagogické a sociální oblasti. Obdobně jsou na tom též obory Elektrotechnika, které absorbují většinou absolventů středního odborného vzdělání.

V následujících tabulkách je uvedeno srovnání míry nezaměstnanosti oborů gastronomie+ s nejvyšší mírou nezaměstnanosti v ostatních oborech. Srovnání je však do značné míry ovlivněno rozdílným počtem absolventů a nezaměstnaných absolventů.

Nezaměstnanost absolventů středního vzdělání s výučním listem (H)

	Míra nezam 2024 %	Počet abs 2023	Počet nezam 4/2024
CELKEM H	7,6	20 191	1 542
Gastronomie +	8,8	2 575	227
Obchod	12,8	1 179	151
Polygrafie	12,3	171	21
Osobní/provoz. služby	10,9	1 910	209
Doprava a spoje	10,1	109	11

Tabulka AMSP ČR, data NPI ČR

Míra nezaměstnanosti absolventů oborů gastronomie+ středního vzdělání s výučním listem byla o 1,2 % vyšší, než souhrnná míra nezaměstnanosti všech oborů této kategorie středoškolského vzdělání.

Nezaměstnanost absolventů středního vzdělání s maturitou (M)

	Míra nezam 2024 %	Počet abs 2023	Počet nezam 4/2024
CELKEM M	4,9	35 096	1 711
Gastronomie +	6,2	2 265	141
Textilní výroba	9,1	66	6
Ekologie, ochrana ŽP	9,1	254	23
Osobní/provoz. služby	7,4	176	13
Informační technologie			

Tabulka AMSP ČR, data NPI ČR

Míra nezaměstnanosti absolventů oborů gastronomie+ středního vzdělání s maturitou byla cca o 1,3 % vyšší, než souhrnná míra nezaměstnanosti všech oborů této kategorie středoškolského vzdělání.

Nezaměstnanost absolventů středního vzdělání s M a odb. výcvikem (LO)

	Míra nezam 2024 %	Počet abs 2023	Počet nezam 4/2024
CELKEM LO	5,7	4 289	245
Gastronomie +	4,0	275	11
Zemědělství, lesnictví	9,4	64	6
Polygrafie	8,7	321	28
Zpracování dřeva	7,9	38	3

Tabulka AMSP ČR, data NPI ČR

Míra nezaměstnanosti absolventů oborů gastronomie+ středního vzdělání s maturitou a odborným výcvikem byla o 1,7 % nižší, než souhrnná míra nezaměstnanosti všech oborů této kategorie středoškolského vzdělání.

Nezaměstnanost absolventů nástavbového studia (L5)

	Míra nezam 2024 %	Počet abs 2023	Počet nezam 4/2024
CELKEM L5	6,9	2 864	1999
Gastronomie +	3,6	84	3
Pedagogika	8	25	2
Podnikání obory/odvětví	8	1 836	146
Doprava a spoje	7,7	13	1

Tabulka AMSP ČR, data NPI ČR

Míra nezaměstnanosti absolventů oborů gastronomie+ nástavbového studia byla o 3,3 % nižší, než souhrnná míra nezaměstnanosti všech oborů této kategorie středoškolského vzdělání. Srovnání s některými jiným obory je však mírně zkresleno nízkým počtem absolventů oborů gastronomie+ tohoto typu studia.

Nezaměstnanost absolventů vyšších odborných škol (N)

	Míra nezam 2024 %	Počet abs 2023	Počet nezam 4/2024
CELKEM N	2,2	2 582	57
Gastronomie +	2,2	135	3
Veřejnoprávní činnosti	5,8	139	8
Doprava a spoje	5,3	19	1
Ekonomika, administr.	4,6	131	6

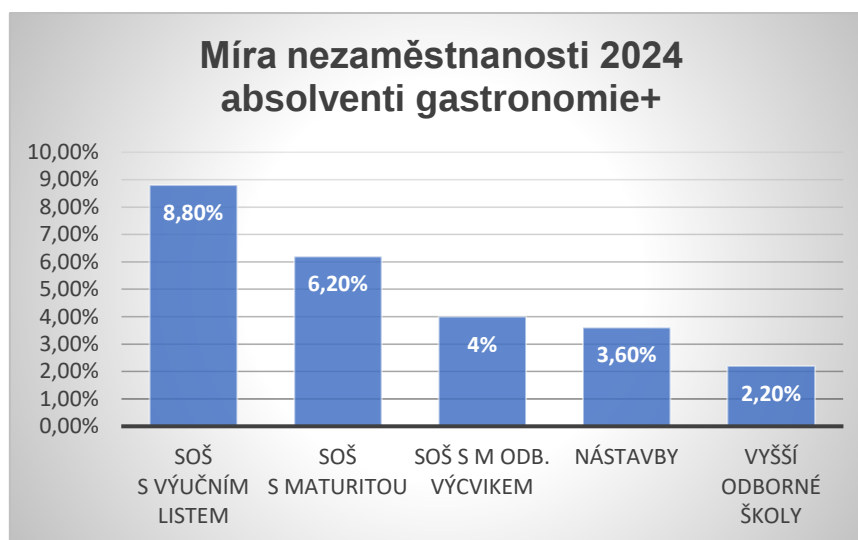
Tabulka AMSP ČR, data NPI ČR

Absoventi vyšších odborných škol obecně nachází relativně snadno své uplatnění na trhu práce a jejich nezaměstnanost je nejnižší ve srovnání s ostatními středoškolskými studii. V oborech Publicistika/knihovnictví, Zemědělství/lesnictví, Veterinářství a Filosofie/teologie, Zpracování dřeva, Technická chemie byly počty absolventů roku 2023 velmi nízké (3 - 30) a žádná nezaměstnanost těchto absolventů k dubnu 2024. Průměrná míra nezaměstnanosti za všechny studijní obory je 2,2 % a stejné procento zachycuje statistika u absolventů oborů **gastronomie+**. V některých oborech však je míra nezaměstnanosti jejich absolventů vyšší – okolo 5 %.

Přehled míry nezaměstnanosti oborů gastronomie+ podle typu školy

Vzdělání	Míra nezam 2024
SŠ s výučním listem	8,8 %
SOŠ s maturitou	6,2 %
SOŠ s M odb. výcvikem	4 %
Nástavby	3,6 %
Vyšší odborné školy	2,2 %

Tabulka AMSP ČR, data NPI ČR

Graf AMSP ČR, data NPI ČR

Ze srovnání míry nezaměstnanosti absolventů oborů gastronomie+ vyplývá jasná závislost této míry na stupni vzdělání. Absolventi učebních oborů **gastronomie+** měli v loňském roce poměrně vysokou míru nezaměstnanosti 8,8 %, naopak nejnižší míru nezaměstnanosti měli absolventi vyšších odborných škol – 2,2 %.

Regionální pohled na nezaměstnanost absolventů

Míra nezaměstnanosti absolventů škol v kraji je definována jako podíl počtu nezaměstnaných absolventů škol v kraji (bez ohledu na to, v kterém kraji ČR jsou evidováni na ÚP) k počtu absolventů, kteří se připravovali na školách v daném kraji. Níže uvedená data jsou vždy k 30.4.2024 a týkají se absolventů, kteří středoškolské vzdělání ukončili v roce 2023.

Podíl nezaměstnaných absolventů a mladistvých na celkovém množství nezaměstnaných v ČR a v jednotlivých krajích je následující:

CELKEM ČR	5,2 %
Praha	3,1 %
Středočeský	5,6 %
Jihočeský	5,7 %
Plzeňský	5,5 %
Karlovarský	5,0 %
Ústecký	5,6 %
Liberecký	6,1 %
Královéhradecký	5,9 %
Pardubický	6,2 %
Vysočina	5,8 %
Jihomoravský	5,3 %
Olomoucký	5,7 %
Zlínský	5,5 %
Moravskoslezský	4,7 %

Tabulka AMSP ČR, data NPI ČR

Podíl nezaměstnaných absolventů na celkovém počtu nezaměstnaných v rámci celé ČR činil v dubnu 2024 celkem 5,2 %. Nejnižší podíl nezaměstnaných absolventů na celkovém počtu nezaměstnaných tradičně vykazovalo hlavní město Praha (3,1 %), k tomu to údaj se blížil tento podíl v Moravskoslezském kraji (4,7 %). Nejvyšší podíly nezaměstnaných absolventů na počtu všech nezaměstnaných byly registrovány v Pardubickém kraji (6,2 %) a v Libereckém kraji (6,1 %).

Regionální přehled nezaměstnanosti absolventů

	SŠ s VL - E+H			LO+L5			SOŠ s maturitou M			Vyšší odborné - N		
	Abs 23	N	mN%	Abs 23	N	mN%	Abs 23	N	mN%	Abs 23	N	mN%
CELKEM ČR	23 367	1 915	8,6	7 153	444	6,2	35 096	1 711	4,9	2 582	57	2,2
Praha	2 102	129	6,2	943	32	3,4	5 792	152	2,6	706	9	1,3
Středočeský	2 188	183	8,4	571	30	5,3	2 944	163	5,5	107	1	0,9
Jihočeský	1 676	117	7,0	557	33	5,9	2 373	85	3,6	109	2	1,8
Plzeňský	1 240	73	5,9	447	30	6,7	1 854	82	4,4	199	4	2,0
Karlovarský	594	54	9,1	101	4	4,4	830	42	5,1	51	1	2,0
Ústecký	2 007	261	13,0	390	42	10,8	2 604	185	7,1	132	8	6,1
Liberecký	948	84	8,9	201	22	10,9	1 402	89	6,3	31	1	3,2
Královéhradecký	1 321	111	8,4	273	20	7,3	2 085	91	4,4	125	3	2,4
Pardubický	1 246	90	7,2	407	27	6,6	1 809	81	4,5	116	1	0,9
Vysočina	1 401	95	6,8	418	23	5,5	1 574	75	4,8	79	1	1,3
Jihomoravský	2 320	244	10,5	900	66	7,3	3 693	239	6,5	294	9	3,1
Olomoucký	1 542	140	9,1	536	30	5,6	2 105	101	4,8	164	6	3,7
Zlínský	1 332	97	7,3	640	32	5,0	2 043	98	4,8	116	6	5,2
Moravskoslezský	2 450	237	9,7	769	53	6,9	3 998	228	5,7	353	5	1,4

Tabulka AMSP ČR, data NPI ČR

LO + L5 – střední odborné školy s maturitou a odborným výcvikem a nástavbové studium

Abs-23 – počet absolventů školního roku 2021/22

N – počet nezaměstnaných mN % – míra nezaměstnanosti

Gastronomie + = obor 65 gastronomie, hotelnictví a turismus

Míra nezaměstnanosti absolventů středoškolského vzdělávání v krajích je v celkové hodnotě všech absolventů SŠ a VOŠ nejnižší v Praze (2,6 %), dále v Plzeňském (4,2 %) a Jihočeském (4,3 %) kraji. Nejhorší situace je v krajích Ústeckém (8,1 %), v Libereckém (6,6 %) a Jihomoravském (6,3 %). Podstatnější jsou však výsledky v závislosti na kategorii vzdělání, protože maxima i minima jsou v jednotlivých krajích značně rozptýlena. Nejvyšší hodnoty míry nezaměstnanosti jsou následující:

- u učebních oborů kategorie vzdělání E + H v Ústeckém kraji (13,0 %), Jihomoravském kraji (10,5 %) a Moravskoslezském kraji (9,7 %),
- u oborů s maturitní zkouškou a odborným výcvikem (LO) a nástavbového vzdělání (L5) v Libereckém kraji (10,9 %), Ústeckém (10,8 %) a v Jihomoravském kraji (7,3 %),
- u klasických maturitních oborů odborného vzdělání (M) v Ústeckém kraji (7,1 %), Jihomoravském kraji (6,5 %) a v Libereckém kraji (6,3 %),
- u oborů gymnázií v Libereckém kraji (2,9 %), Jihomoravském kraji (2,5 %) a ve Zlínském kraji (2,2 %),
- u oborů vyššího odborného vzdělání v Ústeckém kraji (6,1 %), Zlínském kraji (5,2 %) a v Olomouckém kraji (3,7 %).

Regionální přehled nezaměstnanosti absolventů – obory gastronomie +

	SŠ s VL - E+H			LO+L5			SŠ s maturitou - M			Vyšší odborné - N		
	Abs 23	N	mN%	Abs 23	N	mN%	Abs 23	N	mN%	Abs 23	N	mN%
Praha	364	14	3,8	97	3	3,1	470	14	3,0	44	0	0
Středočeský	270	35	13,0	32	3	3,1	212	23	10,8	-	-	-
Jihočeský	273	24	8,8	31	3	9,7	145	5	3,4	9	-	0
Plzeňský	181	13	7,2	26	-	0	63	3	4,8	6	1	16,7
Karlovarský	149	13	8,7	27	-	0	79	2	2,5	7	-	0
Ústecký	286	42	14,7	-	-	-	150	14	9,3	-	-	-
Liberecký	150	17	11,3	12	2	16,7	91	4	4,4	-	-	-
Královéhradecký	121	9	7,4	3	-	0	89	9	10,1	-	-	-
Pardubický	133	20	15,0	24	-	0	100	5	5,0	-	-	-
Vysočina	160	17	10,6	19	-	0	108	5	4,6	-	-	-
Jihomoravský	295	36	12,2	20	2	10	220	18	8,2	4	-	0
Olomoucký	165	13	7,9	10	-	0	147	16	10,9	2	-	0
Zlínský	195	24	12,3	22	1	4,5	90	4	4,4	6	1	16,7
Moravskoslezský	326	48	14,7	36	2	5,6	301	19	6,3	57	1	1,8

Tabulka AMSP ČR, data NPI ČR

LO + L5 – střední odborné školy s maturitou a odborným výcvikem a nástavbové studium

Abs-23 – počet absolventů školního roku 2021/22

N – počet nezaměstnaných mN % – míra nezaměstnanosti

Gastronomie + = obor 65 gastronomie, hotelnictví a turismus

Statistická data celková a rovněž specificky z oborů **gastronomie+** ukazují, že platí závislost míry nezaměstnanosti na stupni vzdělání absolventů. Nejvyšší míry nezaměstnanosti absolventů byly v loňském roce v případě absolventů středního vzdělání s výučním listem; ve většině krajů byla tato míra dvoj- až trojnásobně vyšší než v případě středoškolského odborného vzdělání s maturitou. Míry nezaměstnanosti nástavbového a zejména vyššího odborného studia jsou ovlivněny nízkými počty absolventů.

Shoda zaměstnání a vzdělání

Sledování faktoru „shoda vzdělání a zaměstnání“ je velmi důležité jak z hlediska českého vzdělávacího systému, tak z hlediska zájmů zaměstnavatelů a rovněž samotných absolventů středního vzdělávání. Jde o využívání dosaženého vzdělání v aktuálním zaměstnání absolventů, tj. o to, zda absolventi pracují v oborech a na pracovních pozicích, které odpovídají dosahovanému středoškolskému vzdělání. Pravidelné statistické údaje k těmto otázkám (ČSÚ či ministerstva) neexistují a data lze čerpat pouze ze specifického výběrového šetření Národního pedagogického institutu, které samozřejmě postihuje pouze dílčí zjištění. Poslední šetření NPI tohoto druhu se týkalo absolventů školního roku 2022/2023 a další je avizováno na druhé pololetí tohoto roku.

Obory gastronomie+ jsou v tomto ohledu ve složité situaci, neboť jde často o sezónní zaměstnávání (letní/zimní) a jejich zaměstnanci mívají též další zaměstnání v různých obdobích roku.

Úroveň shody dosaženého vzdělání a vykonávaného zaměstnání je v statistických šetřeních vyjadřována ve čtyřech stupních – úplná shoda, částečná shoda, dílčí neshoda a hrubá neshoda.

Úplná shoda, tj. práce pro kterou je vzděláním přímo připravován je u absolventů **učebních oborů** školního roku 2022/2023 ve věku 20-29 let 46 %, s tím, že se situace v jednotlivých oborech dosti liší. Nejvyšší úroveň úplné shody je v oborech strojírenství a zdravotnictví (68 %) a stavebnictví (50 %); v oborech **gastronomie+** je toto procento o dost nižší – 33 %. Naopak opačná situace **hrubé neshody** ukazuje obory **gastronomie+** mezi nejvyššími procenty – 61 %. To svědčí o tom, že absolventi středního vzdělání v gastronomických oborech většinou nezůstávají v oboru, který vystudovali, či ve kterém se vyučili.

V případě absolventů středních odborných **škol s maturitou** ve věku 20-29 let je podíl těch, kteří pracují v oboru a na pracovní pozici pro kterou mají vzdělání nižší než u vyučených absolventů – pouze 34 %. Nejvyšší **úplná shoda** je u absolventů zdravotnického vzdělání (59 %), téměř 50 % dosahují úplné shody též absolventi vzdělání v informatice a chemii. Úplná shoda absolventů vzdělání v **gastronomii+** patří k nejnižším – 22%; svědčí to o tom, výrazná většina absolventů gastronomických vzdělávacích zařízení v oboru gastronomie nepracuje. Na druhé straně **hrubá neshoda** dosaženého vzdělání a zaměstnání je u mladých absolventů 38 % s velkými rozdíly mezi obory. Největší podíl mají obory potravinářství (téměř 100 %), umění (61 %) a zmemědělství (55 %). Obory **gastronomie+** patří opět do skupiny nízkých podílů hrubé neshody (26 %).

Závěry:

- Ve školním roce 2023/24 studovalo ve středních školách s výučním listem celkem 100 576 žáků, ve školách s odbornou maturitou 228 524 studentů a v nástavbách 14 344 studentů; v oborech gastronomie, hotelnictví a cestovního ruchu (**gastronomie+**) to bylo 14 323 žáků (druhý nejsilnější obor co do počtu žáků) a 15 300 maturitních studentů (na sedmém místě mezi obory co do počtu studentů) a v nástavbách 399 bylo celkem studentů (čtvrté místo mezi obory);
- Podíly žáků a studentů v oborech **gastronomie+** na vzdělávání ve výše uvedených typech středních škol byly 14,2 % v případě středního vzdělávání s výučním listem, 6,7 % u středních odborných škol s maturitou a 2,8 % u nástavbových studií;
- **Regionální statistiky** uvádějí ve školním roce 2023/24 celkový počet 29 116 žadů a studentů středního odborného vzdělávání (SŠ s výučním listem, SOŠ s maturitou a nástavby) a v oborech gastronomie+ 5 666 absolventů těchto škol v roce 2023;
- Nejvíce žáků a studentů těchto oborů bylo ve Středočeském kraji (4 499), v Moravskoslezském kraji (3 448), v Praze (3 256) a v Jihomoravském kraji (2 736), naopak nejméně jich bylo v Karlovarském kraji (1 146); v případě absolventů byla situace obdobná pokud jde o pořadí krajů;
- **Nezaměstnanost** absolventů středoškolského vzdělávání byla vyšší v případě škol s výučním listem (8,6 %) než v případě odborných škol s maturitou (4,9

%), nezaměstnanost absolventů nástavbových studií by mezi výše uvedenými hodnotami (6,9 %);

- V oborech **gastronomie+** byla nezaměstnanost opět nejvyšší o absolventů středních škol s výučním listem (8,8 %), středních odborných škol s maturitou (6,2 %, tj. výše než celková míra nezaměstnanosti všech absolventů s maturitou), nižší byla v případě absolventů škol s maturitou a odborným výcvikem (4 %) a u nástavbového studia (3,6 %);
- **Faktor shody zaměstnání a dosaženého vzdělání** je v případě oborů gastronomie+ zkreslován charakterem sezónního zaměstnávání řady zaměstnanců a u těchto oborů je dosti rozdílný v případě absolventů učebních poměrů a absolventů škol s maturitou
 - U absolventů učebních poměrů je úplná shoda v 33% a hrubá neshoda v 61%, což svědčí o tom, že absolventi středního vzdělání bez maturity v oborech gastronomie+ většinou nezůstávají v oboru, kterému se vyučili, pracovat;
 - V případě absolventů studia s maturitou je úplná shoda nižší než u vyučených - pouze 22 %, ale hrubá neshoda je příznivější – 26 %.